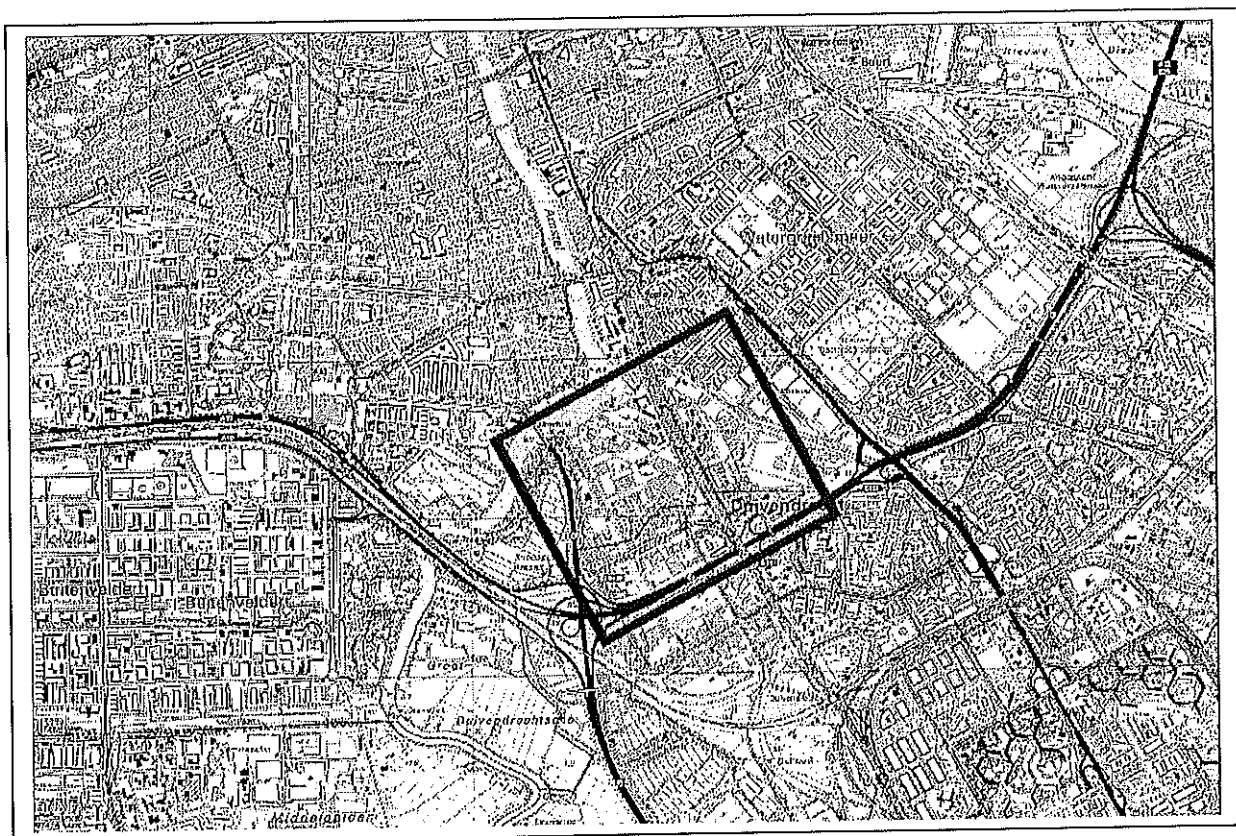

Natuurtoets Nota van uitgangspunten Overamstel

INHOUD

Samenvatting	0
Doelstelling.....	2
Onderzoeksgebied.....	2
Habitatprofiel.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Inventarisatiegegevens.....	4
Analyse	6
Verwachte effecten fauna binnen het plangebied.	6
Aanbevelingen.	6
Ontheffing.....	7

Samenvatting

Voor het plangebied Overamstel wordt een nota van uitgangspunten uitgewerkt. Het gebied heeft nu een overwegend industriële functie. Het plan is gericht op functiemenging en verdichting. De uitvoering zal in fases plaatsvinden. De natuurkwaliteiten van het gebied betreffen vooral de ecologische verbindingen langs de infrastructuur:

- de groene zoom langs de Joan Muyskenweg;
- de taluds van de spoor- en metrolijn;
- de oevers van de Amstel;
- de oevers van de Weespertrekvaart.

Vooraf de taluds van de spoor- en metrolijn vormen een belangrijke ecologische verbinding voor grondgebonden dieren. De oevers van de Amstel en de Weespertrekvaart zouden als natte verbindingzone moeten functioneren, omdat zij deel uitmaken van het Ecolint, de ecologische route tussen het Nieuwe Diep en het Nieuwe Meer. Juist in het plangebied is deze verbinding van matige kwaliteit. Aanbevolen wordt om bij de planvorming rekening te houden met verbetering van deze route, temeer omdat een deel hiervan onderdeel is geworden van de Hoofdgroenstructuur.

Van het gebied zijn de flora- en faunagegevens goeddeels bekend. Een aanvullende veldverkenning heeft plaatsgevonden in mei 2004.

Met de uitvoering van de grondwerkzaamheden in de deelgebieden 5 en 6 zullen leefgebieden van een aantal zoogdieren worden vernietigd. Hiervoor zal te zijner tijd ontheffing voor moeten worden aangevraagd. Aangezien het om algemene soorten gaat die niet in hun voortbestaan worden bedreigd is te verwachten dat de ontheffing zal worden verleend. Voor de start van een fase zullen de gegevens moeten worden geactualiseerd en zal er op grond van die actualisatie ontheffing worden aangevraagd. Voor de overige deelgebieden kan worden volstaan met het toepassen van een goede planning van de werkzaamheden en het toepassen van een aantal mitigerende maatregelen.

Verder wordt de aanbeveling gedaan om de bestaande bomen te inventariseren, opdat goede vitale bomen in het plan kunnen worden meegenomen.

Het resultaat van deze natuurtoets kan als volgt worden samengevat:

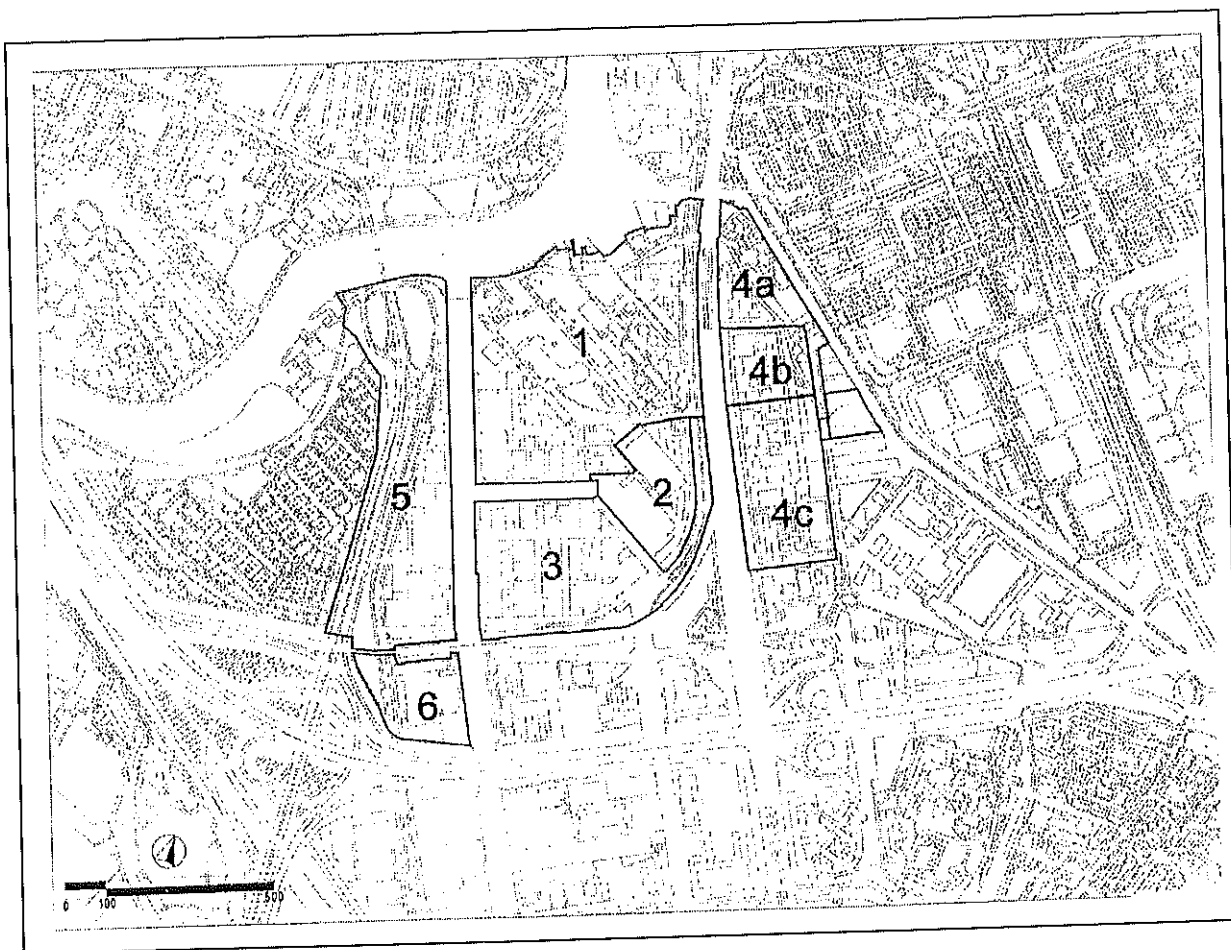
- Het advies om een ontheffing aan te vragen voor de vernietiging van de leefgebieden van de aanwezige zoogdieren voor deelgebied 5 en 6.
- De aanbeveling om de bomen in het plangebied te inventariseren.
- De aanbeveling om bij de planvorming rekening te houden met verbetering van de natte verbindingzone

Doelstelling

De Natuurtoets geeft een indicatie van de beschermde planten en dieren die (mogelijk) in het gebied voorkomen, analyseert in hoeverre het plangebied van betekenis is als leefgebied of als ecologische verbinding voor deze soorten en beschrijft de eventuele effecten van de ruimtelijke ingreep op deze soorten. Ontheffing is verplicht indien er sprake is van schade aan leefgebieden van beschermde soorten. Nadelige effecten van een ruimtelijke ingreep kunnen zijn: doden, vernielen van nesten of voortplantingsplaatsen, verstoring of verontrusting. Nagegaan is of dit bij de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden het geval is en stelt maatregelen voor die de nadelige gevolgen kunnen verzachten.

Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied wordt globaal begrensd door Amstel, A2, A10 en de Weespertrekvaart. De spoor- metrolijn doorsnijdt het gebied, ook de Duivendrechtse vaart, een kanaal met twee insteekhavens, doorsnijdt het gebied. Het plangebied heeft voornamelijk een industriële functie. De te ontwikkelen plannen streven naar functiemenging.

Veldverkenning

De natuurwaarden van de terreinen in het plangebied zijn niet hoog. De ecologisch interessante gedeelten bevinden zich langs de infrastructuur. De taluds van de snelwegen en van de metro-treinspoorlijn. Hieronder volgt per deelgebied een korte beschrijving per deelgebied.

Deelgebied 1

De oever van het gebied kent nauwelijks enige natuurwaarden van betekenis terwijl het een onderdeel zou moeten zijn van het Ecolint en het in 2004 aan de hoofdgroenstructuur is toegevoegd. Er zijn enkele jachthavens en bedrijfspanden die tot aan het water grenzen. Bij de enige roeivereniging ligt ook de

uitlaat van de riool zuiveringsinstallatie. Hierdoor zit heel veel vis in de Amstel. Grote karpers en zelfs grote roofbleien zijn hier gevangen. Veel visbroed verzamelt zich hier in het warmere gezuiverde effluent water waarop door aalscholvers jacht wordt gemaakt. Hier is ook nog een plukje riet aanwezig.

De muurvarens die hier enige jaren geleden nog op de stenen kade muur aanwezig waren zijn verwijderd. Als muurplant op de kade van de Amstel is wel de gele helmbloem aangetroffen.

De weg die voor auto's doodloopt maar voor fietsers te vervolgen is, loopt hier maar voor een klein deel langs het water van de Amstel.

In de Amstel zaten enkele groene kikkers. Het bosjes met hoge populieren is goed voor bosmuizen en enkele zangvogels. Op het NUON-terrein komen nog steeds konijnen voor. Het gebied kent veel fraaie volwassenen. Dit terrein wordt weinig betreden. Ondanks dit feit zijn kleine marterachtigen hier al jaren niet meer waargenomen. Er is ook weinig specifieke fauna dekking aanwezig en het gehele gebied is sterk verstedelijkt door bebouwing van de voorheen braakliggende percelen en wegbermen.

Deelgebied 2

Dit bestaat uit grote aaneengesloten opstallen en een vestiging van McDonald's met daartussen een enorm geasfalteerd parkeerterrein. Er zong dit keer geen zwarte roodstaart die dat in voorgaande jaren wel eens deed. Het bestaande groen is niet meer dan enkele plantenbakken en solitaire straatbomen.

Deelgebied 3

Dit is een bebouwd industriegebied, aan twee kanten begrensd door insteekhavens die op de Amstel uitmonden. Er staan wat meer straatbomen dan in gebied 2. Op een enkel eksternest na was hier weinig natuur aanwezig. Langs de Willem Fenengastraat in de Duivendrechtsevaart liggen woonarken met op de oever tuintjes. Deze zijn veelal afgeschermd met schuttingen maar de gewone zangvogels voor dit type omgeving, zoals koolmees en merel zongen er.

Een stukje talud langs de De Heusweg en het talud van de Ringspoortram naar de Bijlmermeer zijn relatief rijk aan natuur. Het gebiedje langs de Spaklerweg, waar voorheen een treinrails lag met bloemrijk, arm grasland was zeer rijk aan vlinders en sprinkhanen. Hier is stekelbrem aangeplant. Hierdoor zijn nu alle vlinders verdwenen.

Deelgebied 4a.

Dit is het terrein waarop de Hells Angels zijn gehuisvest samen met nog allerlei andere niet toegankelijke bedrijfjes. De oever van de Weespertrekvaart is hier niet als Ecolint ingericht. Een tweede onderbreking van het Ecolint, de verbindingzone tussen Nieuwe Diep en Nieuwe Meer, in het plangebied.

De natuurwaarden in dit deelgebied zijn te vinden op het fraaie talud van de NS, een ruderaal opslagveldje en een bossage met volwassen wilgen en struweel ten zuiden van de Hells Angels vestiging. Met bijvoorbeeld winterkoning, tiftjaf, fitis, groenling zanglijster, merel, krakeend, wilde eend, meerkoet en waterhoen als broedvogel. Langs het spoortalud bevindt zich een waterpartijtje. Egel, konijn, bosmuis, bruine rat, bosspitsmuis, huisspitsmuis en veldmuis zijn op het talud aanwezig. Langs de Weespertrekvaart bij de onderdoorgang van de spoorlijn liepen zeer veel kippen rond. Dat is schadelijk voor de aanwezige wilde natuur.

Deelgebied 4b

Dit is de Bijlmerbajes. Hier staat aan de oostzijde een rij volwassen vitale Canadese populieren. Om de gevangenis loopt een prachtige sloot. Een oever wordt gevormd door de gevangenis muur en de tegenoverliggende oever is ruig begroeid en laaggeschoeid. Op de muur staat op verschillende plekken "Verboden te vissen". Dat is noodzakelijk want het water is helder en rijk aan vissoorten als bijvoorbeeld snoek die met het oog was waar te nemen. In het water broedde een meerkoet en een waterhoen, terwijl een krakeendmannetje een territorium had. Het talud van de NS is hier vol geplant met bosplantsoen.

Deelgebied 4c

Dit is een voortzetting van gebied 4b. Op het talud van de NS zong hier een zwartkop. Verder staan er woningen met bijbehorende tuintjes voor het personeel van de bajes. De gewone tuinvogels zijn hier aanwezig.

Deelgebied 5

Dit bevindt zich links en rechts van de Nieuwe Utrechtseweg.

In de oksels van de weg staan veel Canadese populieren die erg groot zijn en in slechte staat verkeren. De boomkronen bevatten veel dood hout. Ze leveren overigens geen gevaar op. Tientallen bomen worden bedekt door klimop en doen dienst als slaap en broedboom voor vogels. Het maaiveld in deze bosachtig aan doende gebieden is arm aan diersoorten. Naast wat gangen van bosmuizen vind je er niets. Het gedeelte van het talud met ruderaal grasland was vlinderrijk, met bijvoorbeeld bruine blauwtjes en Icarusblauwtjes.

Konijnen, die hier altijd zeer talrijk waren, lijken door ziekte zo goed als verdwenen. De westkant van het gebied, dus ten westen van de snelweg, is mogelijk nog foerageergebied voor bunzing en mogelijk ook hermelijn en wezel. Overwinteringplekken of permanente verblijfsplaatsen zijn in het gebied niet aanwezig: geen hopen boomstammen of stapels stenen.

Deelgebied 6

Ook hier bruine blauwtjes, een op het dak broedende scholekster en zowaar nog een konijn. Er vloog een grote keizerlibel en gangen in het gras duiden op de aanwezigheid van de veldmuis. In het struweel broedvogels zoals fitis en tjiftjaf. Een goed biotoopfragment is hier wederom het talud van de A 10.

Inventarisatiegegevens

De inventarisatiegegevens uit de Ecologische Atlas geven al een betrouwbaar beeld van de aanwezige dieren. Een aanvullende veldverkenning ten behoeve van deze natuurtoets heeft plaatsgevonden in mei 2004. Hierbij is met name gekeken naar holen van zoogdieren, oude nesten, boomholtes en vaste verblijfplaatsen van vogels. De beschikbare gegevens zijn bijgesteld volgens de recente waarnemingen en de huidige staat van de beplanting.

Met de volgende door de Flora- en faunawet beschermde diersoorten dient in het plangebied rekening te worden gehouden :

(De letters in de laatste kolommen betekenen het volgende:

H: valt onder de Habitatrichtlijn, met de bijlage waarin de soort wordt genoemd; F: beschermd door de Flora- en faunawet, RL, de soort komt voor op de Rode lijst (in het gebied zijn geen dieren, beschermd door Habitatrichtlijn of Flora- en faunawet, van de Rode lijst aangetroffen).

De code in de laatste kolom: voorkomen in en rond Amsterdam: a = algemeen; aa = zeer algemeen).

Tabel 1: Zoogdieren die zich in het gebied voortplanten

		FF H	RL	Voorkomen
Egel	Erinaceus europaeus	F		aa
Mol	Talpa europaea	F		aa
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus	F		aa
Haas	Lepus europaeus	F		aa
Konijn	Oryctolagus cuniculus	F		aa
Veldmuis	Microtus arvalis	F		aa
Bosmuis	Apodemus sylvaticus	F		aa

Tabel 2: Zoogdieren die in het gebied foerageren

Dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	F H4	aa
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	F H4	aa
Bunzing	Mustela putorius	F	a

Tabel 3: Vaste broedvogels

		FF H	RL	Voorkomen
Fuut	Podiceps cristatus	F		a
Wilde Eend	Anas platyrhynchos	F		aa
Fazant	Phasianus colchicus	F		aa
Waterhoen	Gallinula chloropus	F		aa
Meerkoet	Fulica atra	F		aa
Houtduif	Columba palumbus	F		aa
Grote Bonte Specht	Picoides major	F		a
Witte Kwikstaart s.s.	Motacilla alba alba	F		a
Winterkoning	Troglodytes troglodytes	F		aa
Heggenus	Prunella modularis	F		aa
Roodborst	Erithacus rubecula	F		a
Merel	Turdus merula	F		aa
Zanglijster	Turdus philomelos	F		aa
Bosrietzanger	Acrocephalus palustris	F		a
Kleine Karekiet	Acrocephalus scirpaceus	F		aa
Braamsluiper	Sylvia curruca	F		z
Grasmus	Sylvia communis	F		a
Tuinfluiter	Sylvia borin	F		aa
Zwartkop	Sylvia atricapilla	F		aa
Tijftjaf	Phylloscopus collybita	F		aa
Fitis	Phylloscopus trochilus	F		aa
Pimpelmees	Parus caeruleus	F		aa
Koolmees	Parus major	F		aa
Boomkruiper	Certhia brachydactyla	F		a
Ekster	Pica pica	F		aa
Zwarte Kraai	Corvus corone corone	F		aa
Spreeuw	Sturnus vulgaris	F		aa
Huisemus	Passer domesticus	F		aa
Groenling	Carduelis chloris	F		aa
Putter	Carduelis carduelis	F		a

Tabel 4: Incidentele broedvogels

		FF H	RL	Voorkomen
Buizerd	Buteo buteo	F		zz
Torenvalk	Falco tinnunculus	F		a
Boomvalk	Falco subbuteo	F		z

Tabel 5: Amfibieën

		FF H	RL	Voorkomen
Gewone pad	Bufo bufo	F		aa
Bruine kikker	Rana temporaria	F		aa
Groene kikker complex	Rana esculenta (synklepton)	F		aa
Kleine watersalamander	Triturus vulgaris	F		aa

Tabel 6: Beschermde planten
Gele helmblom

Pseudofumaria lutea

F

Analyse

Samenvattend kan van de deelgebieden 1, 2, 3, 4a, 4b, en 4c gezegd worden, dat er bij stedenbouwkundige ingrepen, mits in de juiste tijd van het jaar uitgevoerd, geen problemen met de Flora en Faunawet ontstaan. Bij een goed stedenbouwkundig plan met inpassing van de aanwezige "volwassen natuur", kan het zelfs beter worden dan het nu is.

De ecologische verbindingen in de vorm van de taluds en bermen van doorgaande wegen en spoor zorgen voor de natuurkwaliteit in het gebied. Hierlangs kunnen ook grotere zoogdieren zich verplaatsen. De bunzing is wel eens waargenomen, maar hermelijn en wezel kunnen hier ook worden verwacht. De zone langs de Joan Muskenweg eindigt bij de Amstel; de Utrechtse brug is een te grote barrière. Bebouwing van deze strook doorbreekt de verbinding dus niet. De spoorlijn biedt wel de mogelijkheid tot voor dieren om zich verder stadinwaarts te verplaatsen.

De deelgebieden 5 en 6 hebben een groen karakter met veel hoge volwassen bomen met hier en daar soorten rijke graslandjes en struweel. Bij functieverandering gaat er wel een flinke oppervlakte groen verloren. Bij de juiste aanpak voor het bouwrijp maken zijn hier geen problemen met de Flora- en fauna-wet te verwachten.

Het gebied zelf is vooral stenig, met slechts op enkele plaatsen een ruderaal overhoek met wat meer soorten. De vleermuizen genoemd in tabel 2 maken gebruik van het gebied om te jagen op insecten. Vleermuizen gebruiken holtes in oude bomen en ruimtes in gebouwen als dag- of overwinteringsverblijf. Het is niet uit te sluiten dat in het onderzoeksgebied vleermuizen verblijven, erg waarschijnlijk is het echter niet. Volledige zekerheid kan pas worden gegeven door een controle tijdens het broedseizoen.

De waarnemingen van de kleine zoogdieren van tabel 1 berust op de aanwezigheid van holen en geschikt foerageer- en schuilgelegenheid, met name ruige graslanden en overhoeken. Genoemde soorten komen algemeen tot in het stedelijk gebied voor.

De waarnemingen van de zangvogels van tabel 3 berusten op het territoriumgedrag tijdens het broedseizoen.

Alle aangetroffen vogelsoorten zijn opportunisten die ieder jaar opnieuw een territorium zoeken. Vogels die in kolonies broeden en die in grote mate afhankelijk zijn van dezelfde locatie komen hier niet voor.

Verwachte effecten fauna binnen het plangebied.

Op het industriële gebied zijn weinig soorten aanwezig. Hier liggen vooral kansen voor natuurontwikkeling. Op het NUON-terrein zijn nog veel goede vitale bomen aanwezig. Aanbevolen wordt om deze bomen te inventariseren en zo veel mogelijk te gebruiken in de planvorming. Er is dan direct een groenstructuur aanwezig.

Er zijn geen leefgebieden van door de Habitatrichtlijn beschermde soorten of op de schaal van Amsterdam zeldzame soorten.

In deelgebied 5 ligt de groene zoom langs de Joan Muskenweg en de bossages in de oksels van de afslagen van de Nieuwe Utrechtse weg. Door de stedelijke verdichting gaat dit groen verloren en verdwijnt er broedgelegenheid van verschillende vogelsoorten.

Aanbevelingen.

Inventarisatie van bomen op het NUON-terrein en straatbomen in de rest van het gebied laten uitvoeren, met het doel zo veel mogelijk bestaande vitale bomen te gebruiken in het nieuwe plan. Nader onderzoek laten uitvoeren naar dag- en overwinteringsverblijfplaatsen van vleermuizen. Vleermuizen genieten speciale bescherming omdat ze op de Europese Habitatrichtlijn staan. Het Ecolint, de natte verbindingsszone tussen Nieuwe Meer en Nieuwe Diep loopt door het plangebied. Op twee plaatsen, langs de Amstel en langs de Weespertrekvaart functioneert deze verbinding slecht.

Bezoekadres
Jodenbreestraat 25
1011 NH Amsterdam

Postbus 2758
1000 CT Amsterdam
Telefoon 020 552 9111
Fax 020 552 7787
info@dro.amsterdam.nl
www.dro.amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam

Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC)

Dhr. B. Vlaanderen
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Datum
Ons kenmerk
Behandeld door
Doorkiesnummer
E-mail

27 januari 2004
04 - 318
H.M. Peters
020 552 5822
pts@dro.amsterdam.nl

Onderwerp

pre-advies Overamstel

Geachte heer Vlaanderen,

De Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) is door u, de ambtelijke projectleider die verantwoordelijkheid draagt voor de planvorming voor toekomstige inrichting van het gebied Overamstel, verzocht een pre-advies uit te brengen over de voorstellen voor de Hoofdgroenstructuur (HGS) in de 'Visie Overamstel'. Bij deze stuur ik u dit pre-advies.

Op grond van haar taakstelling toetst de Adviescommissie in bijzondere gevallen en op verzoek planvoorstellen aan de doelstellingen van de HGS. De voorstellen inzake het plangebied Overamstel zijn in zoverre bijzonder dat hier een versterking van de HGS zal ontstaan in samenhang met de verdere ontwikkeling van dit gebied. Dit pre-advies is gebaseerd op de 'Visie Overamstel', die is behandeld in B&W op 25 juni 2002. Volgens de huidige plannen zal in 2004 een Nota van Uitgangspunten voor Overamstel worden opgesteld, samen met een Stedenbouwkundig Programma van Eisen voor de kansrijke deelgebieden.

Het pre-advies is opgebouwd uit twee delen, namelijk (i) het feitelijke pre-advies van de commissie over de inpasbaarheid van het plan, (ii) enkele suggesties die de commissie ter overweging toevoegt.

Hoogachtend,

Prof. dr. G.J. Borger

Voorzitter van Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur

Pre-advies Overamstel

De HGS in de Visie Overamstel

Het voorliggende plan voorziet in een herinrichting van het gebied Overamstel aan de zuidrand van Amsterdam. In de Visie Overamstel wordt voorgesteld in het gebied te streven naar een stedelijk milieu met hoge kwaliteit en een menging van functies. In de Visie wordt afgeweken van de begrenzing van de HGS in het Structuurplan, met als doel bij de ontwikkeling van het gebied beter in te kunnen spelen op de kwaliteiten van het reeds aanwezige groen. Bij de beoordeling van deze nieuwe begrenzing heeft de TAC zich laten leiden door twee vragen:

- Is de nieuwe begrenzing verenigbaar met de doelstellingen van de HGS volgens het Structuurplan?
- Is de programmatische invulling van het groen verenigbaar met de beleidsintenties van het Structuurplan?

i. Beoordeling inpasbaarheid

Bij de beoordeling van planvoorstellen heeft de Adviescommissie het Aanvullend toetsingskader HGS als raamwerk gehanteerd. In dit toetsingskader zijn groentypen onderscheiden en zijn regels voor de inpasbaarheid daarvan geformuleerd. Omdat de voorstellen voor het plangebied Overamstel een uitbreiding van de HGS behelzen, is hiervoor nog geen groentype vastgesteld. De Commissie stelt voor om hier het groentype 'groene corridor/corridorpark' indicatief als richtsnoer te hanteren (zie bijlage).

Wat betreft de aanpassing van de begrenzing van de HGS is de TAC van mening dat deze verenigbaar is met het Structuurplan. Ten opzichte van de huidige begrenzing zal de oppervlakte van de HGS gelijk blijven of licht toenemen. .

Met betrekking tot de programmatische invulling van de HGS formuleert het Structuurplan voor het plangebied de beleidsintentie om langs de Amstel een aantrekkelijke, recreatieve groenzone te creëren.. De TAC zou graag een toelichting opgenomen zien over het onderwerp natuurkwaliteit in het plan. In de voorliggende Visie Overamstel is de programmatische invulling van het groen nog niet uitgewerkt. Op grond van de thans beschikbare informatie acht de Commissie de voorstellen inpasbaar. Wanneer het plan ter besluitvorming wordt aangeboden, zal de Commissie het uiteindelijke programma alsnog beoordelen.

Bijzondere aandacht vraagt de aanwezigheid van bebouwing in de HGS. De TAC

onderkent het gevaar dat het loslaten van een scherpe begrenzing tussen rood en groen kan leiden tot een 'verschieten van kleur'. De Commissie meent echter dat in het plangebied Overamstel een bijzonder situatie aanwezig is doordat het hier gaat om een aantal historische gebouwen die door hun architectuur en oorspronkelijke functie een samenhangend ensemble vormen dat een directe band heeft met de bestaande groene kwaliteiten. Om die reden acht de TAC de aanwezigheid van deze gebouwen verenigbaar met de doelstellingen van de HGS ter plaatse.

In aansluiting op het bovenstaande is de Commissie van mening

- dat zoeklocaties voor nieuwe bebouwing in de HGS de visuele samenhang met de Amstel niet mogen verbreken.
- dat de aanleg van een groene strook ten noorden van het Nuonpark inpasbaar en vernieuwend is, op voorwaarde dat de (particuliere) groenstrook zichtbaar en vrij toegankelijk blijft voor het publiek.

De commissie beveelt aan voor de ontwikkeling van zowel de groene als de recreatieve kwaliteit doelen te stellen die programmatisch aansluiten op de groen/blauwe omgeving;

ii. Suggesties die de TAC ter overweging aan het pre-advies toevoegt

Bebouwing kop Utrechtse brug

De aanpassing van de begrenzing van de HGS gaat samen met een voorstel tot bebouwing langs de Nieuwe Utrechtse Weg, in het bijzonder rond de kop van de Utrechtse brug. Het gevaar bestaat dat naderhand zal blijken dat deze nieuwe bebouwing afbreuk doet aan de recreatieve belevingskwaliteit van de langzaamverkeersroute langs de Amstel. Komende uit de richting van de Spaklerweg krijgt de Oudekerkerdijk namelijk een steeds rustieker karakter. De TAC beveelt daarom aan de bebouwing rond de kop van de Utrechtse brug zo te situeren en vorm te geven, dat de recreatieve belevingskwaliteit van deze route zo min mogelijk wordt geschaad.

Sluitende recreatieve route

Het plan voor Overamstel voorziet in één recreatieve route, namelijk de Oudekerkerdijk. Bekend is dat recreanten bij voorkeur langs een andere route terugkeren dan de heenweg. De TAC beveelt daarom aan een systeem van recreatieve routes op grotere en kleinere schaal op te nemen in de Nota van Uitgangspunten en het Stedenbouwkundige programma van Eisen. Ten behoeve van passanten uit de Watergraafsmeer moet bij de verdere inrichting het plangebied Overamstel worden gelet op een alternatieve wandel- en fietsroute die aansluit op de aan te leggen brug over de Weespertrekvaart. Deze route kan een groen karakter krijgen door toepassing van kleinschalig groen (bomen, groenstroken, verticaal groen op gebouwen).

Woonboten

De TAC acht de visuele samenhang tussen de Amstel en de lange cultuurhistorische 'zichtlijnen' in het plangebied een wezenlijk onderdeel van de nieuwe ruimtelijke kwaliteit van het te ontwikkelen gebied. Deze visuele kwaliteit komt echter alleen tot haar recht wanneer woonboten verplaatst worden. De Commissie ziet deze aanbeveling geheel los van de veronderstelde generieke problematiek van het verschijnsel woonboot.

Hell's Angels

In het plan wordt de bestaande locatie van het clubhuis van de Hell's Angels gehandhaafd. Uitplaatsing van deze functie zal de gebruikswaarde van de recreatieve groenzone langs de Amstel voor bewoners van de Watergraafsmeer vergroten.

Natuur

Bij de uitvoering van het plan zal rekening moeten worden gehouden met de Flora- en Faunawet. Om eventuele conflicten met deze wet te voorkomen kan het nodig zijn compenserende maatregelen te treffen voor beschermde planten- en diersoorten. De voorgestelde ruimtelijke structuur biedt voldoende mogelijkheden hiervoor. De TAC beveelt aan in de Nota van Uitgangspunten en het Stedenbouwkundig Programma van Eisen ook aandacht te besteden aan het onderwerp 'natuur'. Bij de inrichting van de groene structuur geeft de commissie in overweging een keus te maken uit twee opties: of aan te sluiten bij het karakter van het Groene Hart (en te kiezen voor begroeiingstypen als oever, moeras, klein water en grasland) of het gebied te ontwikkelen als een verbindingszone tussen het park/bosgebied in de Watergraafsmeer en het zuidelijker langs de Amstel gelegen groengebied (en te kiezen voor een begroeiing gedomineerd door bomen en struiken). Het ligt voor de hand bij deze keus de belevingsfunctie en de educatieve functie voor de gebruiker een rol te laten spelen.

Samenvattend

Alles overziend meent de Commissie dat de planvoorstellen goed verenigbaar zijn met de beleidsintentie van het Structuurplan inzake de Hoofdgroenstructuur. De Commissie benadrukt het belang van de beleving van het langgerekte karakter van de groenzone langs de Amstel enerzijds en het visuele contact tussen de lange cultuurhistorische 'zichtlijnen' van het plangebied en de rivier anderzijds. Dit betekent het behouden en versterken van de route langs de Amstel als groenrecreatieve corridor, zonder storende hiaten en onderbrekingen, en een verloop in karakter van stedelijk (de Omval) naar landelijk (Amstelland). Aandachtspunten zijn volgens de Adviescommissie de bebouwing rond de kop van de Utrechtse brug, het realiseren van een recreatief routenetwerk, en de ecologische functie van het plangebied.

*Bijlage

Gebruik, gewenste beleving	Verplaatsing wandelend of per fiets via een bij voorkeur natuurlijk ingerichte groene parkstrook. Tevens ecologische verbindingszone. Meer dan bij groene routes heeft de groene corridor ook het karakter van een park- of natuurstrook.
Doelgroepen	Wandelaars en fietsers.
Oppervlakte	Minimaal 100 meter breed.
Gewenste ligging	Open stad en stadsrand.
Gewenste zonering	Combinatie van groene route en ecologische verbindingszone.
Type beheer (onderhoud, toezicht, voorlichting)	Groene route intermediair, ecologische verbindingszone extensief.
Ontsluiting	Ecologische verbindingszone hooguit extensief ontsloten.
Bezoekersdruk	Intermediair – hoog.
Voorbeelden	Oeverzone ringvaart Haarlemmermeerpolder (Groene AS), Het Kleine Loopveld, strook bovenlandjes langs Haarlemmerweg ter hoogte van de Osdorper Binnenpolder-noord.
Beleidsintentie	De corridors mogen niet (verder) worden doorsneden met infrastructuur of anderszins hun kwaliteit als groene route annex ecologische verbindingszone verliezen.
Voorzieningen	Geen.

Notitie Aanpassing Hoofdgroenstructuur Overamstel dRO amsterdam 3-11-2003

Plangebied

Het bedrijventerrein Overamstel maakt deel uit van de zuidrand van Amsterdam en daarmee van de binnenflank van de Randstad. Het plangebied Overamstel wordt gerekend tot de gebieden waar menging en intensivering wordt nagestreefd. Deze transformatie wordt gestimuleerd door de vraag naar ruimte voor gemengde stedelijke milieus en in het bijzonder ruimte voor wonen. Dit laatste vanwege de scheefgroei in de regionale woon/werkbalans. Het gaat in dit gebied om stedelijke milieus van een hoge kwaliteit, met een menging van functies en hoge bebouwings- en gebruikersdichtheden.

Voor de Overamstelzone zijn er bijzondere kansen door de ligging aan de Amstel en de Amstelscheg, welke onderdeel is van de hoofdgroenstructuur van Amsterdam. De invulling van deze overgang naar water en groen kan beschouwd worden als een kans en is daarmee een essentieel onderdeel van het plan. Zo zou het buitendijkse gebied een openbare functie kunnen krijgen met een boulevard en groenvoorzieningen. Daarnaast heeft de nabijheid van bestaande stadswijken en de uitstekende bereikbaarheid, zowel over de weg als per openbaar vervoer, een meerwaarde voor het gebied.

De transformatieopgave wordt bemoeilijkt door de milieuproblematiek, de verscheidenheid aan eigendoms- en gebruikssituaties en het moeten verplaatsen van bedrijven terwijl deze van groot belang zijn voor de Amsterdamse economie.

Stand van zaken planvorming Overamstel

De Visie Overamstel, waarvoor de werkzaamheden in 2001 gestart zijn, is afgerond en behandeld in het College op 25 juni 2002 en ter kennisname gestuurd naar de Commissie voor Stedelijke Ontwikkeling en Waterbeheer (SOW). In de vergadering van Raadscommissie SOW van 9 september 2002 is een notitie van het raadslid B.Olij besproken waarin werd voorgesteld om via een Quickscan een aantal uitgangspunten te onderzoeken. Commissie en Wethouder SOW hebben met dit voorstel ingestemd. Op 8 januari 2003 werd de Quickscan Overamstel (dec 2002) in de Cie SOW behandeld. De discussie bleek zich vooral toe te spitsen op het aantal woningen dat in de nieuwe woon / werkwijk Overamstel gebouwd moet worden. In ieder geval is er de wens om snel te beginnen met de woningbouw. In opdracht van de wethouder is vervolgens een werkdocument gemaakt (kabinet, 30 juni 2003) waarin hoofdlijnen voor een ontwikkelingsstrategie zijn geformuleerd. De planning is om in 2004 een Nota van Uitgangspunten (NvU) voor Overamstel op te stellen en voor de kansrijke deelgebieden tevens een Stedenbouwkundig Programma van Eisen. Voor het buitendijkse deel bij Overamstel wordt vooruitlopend op de NvU een apart bestemmingsplan gemaakt, om ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen tegen te gaan.

Visie HoofdGroenStructuur (HGS) Overamstel

In de planontwikkeling voor Overamstel wordt een andere begrenzing van de HGS langs de Amstel voorgesteld dan in het Structuurplan. De grens van de HGS is in het Structuurplan voor Overamstel bepaald door de oeverlijn circa 90 meter landinwaarts te schuiven. In ons voorstel wordt deze grens anders geplooid, waardoor meer ingespeeld kan worden op het aanwezige groen, zoals het park op het Nuon terrein. Bovendien willen we door stedenbouwkundige 'spelregels' de bebouwing langs de HGS verbijzonderen, zodat er een interessantere interactie is dus groen en bebouwing.

Kaarten

In bijgaande kaarten wordt ons voorstel verder inzichtelijk gemaakt.

kaart 1 Context Overamstel

kaart 2a Stedenbouwkundige Visie

- De dijkfunctie van de Korte Oudekerkerdijk moet als bindend thema langs de Amstel zichtbaar gemaakt worden. De zone tussen de Amstel en de dijk zal open en toegankelijk gemaakt moeten worden. Dit betekent dat de bestaande loodsen, maar ook delen van de jachthavens uitgeplaatst moeten worden. Daarna openbaart zich een nieuw zicht over de Amstel en de stad en wordt het begin van de Amstelscheg manifest gemaakt.
- De Korte Oudekerkerdijk, maakt onderdeel uit van een recreatieve fietsroute langs de Amstel. Doel is om de **recreatieve route te verbeteren** en beter aan te sluiten op andere fietsroutes: door een fietsbrug over de Weespertrekvaart, door een fietsverbinding langs het park het plangebied in en door een nieuwe aansluiting op de Utrechtsebrug. Overamstel ontleent voor een belangrijk deel zijn kwaliteit aan de ligging aan de Amstel en Amstelscheg. De kwaliteit van de openbare ruimte wordt sterk verbeterd als het **buitendijkse deel openbaar** wordt. Hier wordt een openbaar park/plein aan de Amstel voorgesteld met de mogelijkheid voor publieksfuncties die groen en recreatief ondersteunend zijn. Dit inrichting zal in volgende planfasen worden uitgewerkt.
- De nieuwe bebouwingsvelden zijn gebaseerd op de oude (veen) verkaveling. Tussen de velden liggen de toegangswegen zie **zicht geven op de Amstel**. Het plein wordt zo onderverdeeld in 4 segmenten. Doel is de Amstel voelbaar en zichtbaar te maken niet alleen langs de rand van de Amstel maar ook dieper in het plangebied. Gedacht wordt aan de volgende regels:
 1. Openbaar pad langs de oevers van ongeveer 5 meter
 2. Maximale bebouwingshoogte van ongeveer 8 meter
 3. Maximaal te bebouwen oppervlak per deelgebied (30%?)
 4. Geen nieuwe bebouwing in segment 3 vanwege het roeigebouw dat gehandhaafd blijft

kaart 2b Amstelkoppen

- De gebouwen langs de Amstel profiteren niet alleen van de bijzondere ligging maar zullen ook een bijdrage aan moeten leveren aan de kwaliteit van de HGS. Zij dienen een extra openbaar toegankelijk gebied te bevatten met publieke functies. Gedacht wordt aan een museum, een café, een sportclub of waterrecreatie gerelateerde bedrijven. De eerste kop is al in aanbouw het DWR gebouw. De voorwaarden voor de andere koppen zal in een volgend fase worden uitgewerkt. Gedacht wordt aan de volgende regels voor de Amstelkoppen:
 1. *Ruimte*: de bebouwing mag niet direct tegen de dijk geplaatst worden. De extra ruimte dient benut te worden om een aantrekkelijke en transparante overgang te maken tussen gebouw en Hoofdgroenstructuur.
 2. *Programma*: de plint van de bebouwing dient een publiekgerichte functie te hebben.
 3. *Toegankelijkheid*: de ruimte tussen dijk en gebouw dient openbaar toegankelijk te zijn, zodat er samen met de HGS een brede 'park'zone ontstaat.

kaart 3 Luchtfoto met grens HGS als in structuurplan en voorstel aangepaste grens

Doel is om **waardevol groen te behouden**, dit is het Nuon park en het groen rondom de monumenten. Voorstel is om de HGS hier te vergroten ten opzichte van de voorgestelde lijn. Ook krijgt het buitendijkse deel aan de oostkant van het spoor een groenbestemming.

kaart 4 Langzaamverkeer en groen

kaart 5 Bebouwing in hoofdgroenstructuur

1. In het buitendijkse deel blijven 3 gebouwen gehandhaafd: het roeigebouw RIC en 2 monumentale woonhuizen langs de Oudekerkerdijk. De precieze voorwaarden voor de nieuwe bebouwing dient

nader te worden uitgewerkt. Daarnaast zijn ~~zoeklocaties~~ ^{mogelijke} aangegeven voor paviljoenachtige bebouwing met een recreatief ondersteunende programma.

2. Het Nuonpark bevat een aantal **monumenten, waardevol groen en een oude veen sloot**. **Voorstel is om dit te behouden** en deze typologie te versterken door op beperkte schaal **nieuwbouw in het groen** toe te voegen.

Gedacht wordt aan de volgende regels:

- 1 Maximaal bebouwingspercentage (30%?)
 - 2 Minimaal percentage openbaargebied groen en verharding (20%?)
 - 3 Maximale bebouwingshoogte van ongeveer 10 meter
 - 4 Openbaarpad langs de veen sloot met eventueel dwarsverbindingen
3. Havens openbaar toegankelijk maken en opnieuw schikken zodat een aangename wandelroute ontstaat. Huidige hellingbaan langs Spaklerweg bereikbaar houden voor auto's .